

Tiener-S-Top: ‘Een plek tussen school en thuis’, waar jongeren in een huiselijke sfeer samen kunnen vertoeven na school en eventueel hun huistaken maken.

Het idee voor dit project ontstond door mijn werk als PAB- assistent op internaat. Enkele jongeren verbleven er omdat ze anders thuis niet studeerden als de ouders uit werken waren. Maar zo wordt volgens mij ook de gezinsband verstoord. Waarom geen tussenoplossing zoeken dan? Gezien de tijdelijkheid van mijn werk op internaat en de nood aan een job, begon ik op onderzoek uit te gaan, op zoek naar alternatieven. Als derdejaarsstudente Gezinswetenschappen maak ik tevens mijn eindwerk over naschoolse opvang voor tieners. Begeleidster van mijn eindwerk is Kristien Nys, doctor in de pedagogische wetenschappen en docente bij het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen.

Mijn opvatting is om op het niveau van tieners een plek te creëren, waar ontspanning en huiswerk zoals thuis kunnen gecombineerd worden. Het wordt niet opgevat als strikte huiswerkbegeleiding, maar eerder als vervolg van de opvang die nu tot 12 jaar loopt en waardoor de kinderen in de secundaire school plots alleen thuis zijn als de ouders uit werken gaan. Ze hebben dan verschillende opties, waaronder grootouders, alleen thuis blijven, internaat, studie. Studie = extra uren op dezelfde schoolbanken doorbrengen. Als in bepaalde landen de schooluren teruggeschroefd worden, lijkt dit niet logisch. Een ‘tienerhuis’ kan dan een betere oplossing zijn.

Bij verschillende gemeenten hoor ik dat er wel degelijk nood is aan een gepast aanbod voor tieners, zelfs al vanaf de leeftijd van 10 jaar omdat een kinderopvang niet langer aan hun verwachtingen voldoet. Een coördinator van het Huis van het Kind vond het een goed idee om de opvang uit te breiden naar 14 jaar en zou dit voorstellen binnen de naschoolse opvang van haar gemeente. Zij stond er ook voor open om de kinderopvang in leeftijdsgroepen in te delen en voor de tieners een aangepaste ruimte en een apart aanbod te voorzien.

Wat treft is dat er in verschillende gemeenten zelfs geen jeugdhuis meer is en niet enkel in kleine gemeenten. In één bevraagde gemeente is het jeugdhuis nu een ontmoetingsplaats voor ouderen. Tot nu toe krijg ik meestal te horen dat men niet goed weet wat aanbieden, wat er speelt bij tieners vandaag, wat aantrekkelijk is voor hen. Men start diverse projecten op, deze zijn tijdelijk, op vraag of mislukken na een tijdje.

Vanuit de scholengemeenschap in eigen gemeente Beringen hoor ik de nood na school niet, maar wel sterk op lokale schoolvrije dagen, vooral de dagen vlak voor een verlofperiode. De directeur van een middenschool te Hasselt geeft te kennen dat hij wel die nood ondervindt. Hij is bereid om via Smartschool mijn vragen over de nood naschools en gevonden oplossingen te verspreiden naar de ouders en de leerlingen. De resultaten zijn op dit ogenblik nog niet ter beschikking. Alvast hoor ik bij al mijn contacten een tekort in het aanbod voor tieners.

Bij de bestaande onderzoeken, waarvan ik op de hoogte ben, in verband met de overgang van de basisschool naar het secundair, werden telkens de ouders bevraagd maar niet de tieners zelf. Indien deze al bevraagd worden, is het in verband met het studeren op zich. De tieners moeten hierin betrokken worden, bevraagd hoe zij een tienerhuis zien, wat hun noden en verwachtingen zijn. Echt luisteren naar hen, hun mening respecteren, overleggen, inspraak geven.

Mijn idee is om in de aard van een jeugdhuis een soort toog te installeren, met alcoholvrije dranken, zodat het een beetje 'cool' blijft, met een paar ontspanningsmogelijkheden voor jongeren om rond te hangen. Het is ook de bedoeling om een soort 'peergroup' te creëren met jongeren die mekaar omhoogtrekken, maar dan met de aanwezigheid van begeleiders. Hier zie ik liefst gezinswetenschappers, in de vorm van presentie, bij wie de jongeren terecht kunnen, op een informele manier (aan de toog, in de zithoek,...), voor gemoedelijke gesprekken. Dit alles in een gestructureerd groot kader, eventueel werken met contractjes. Maar wel met ruimte voor hun eigen invulling, om hen de mogelijkheid te geven op zoek te gaan naar hun eigen identiteit. Het is bekend dat jongeren graag samen zijn, ook liever samen studeren. Een warme plek om te vertoeven, zou ook spijbelgedrag positief beïnvloeden.

Ik zie dit als een vorm van preventie, jongeren een plek bieden in de chaos van het tiener-zijn, zodat kleine problemen niet uit de hand lopen. Aan nulde en eerstelijns hulp is nog veel nood voor jongeren, dit is maar kleinschalig maar alle beetjes helpen. Ook voor ouders kunnen hier regelmatig informele bijeenkomsten georganiseerd worden, waar ze in bijzijn van een gezinswetenschapper kunnen brainstormen over de opvoeding van hun tieners. Hierbij denk ik aan moederavonden, vaderavonden, ouderbijeenkomsten, éénoudercontacten...

Er stellen zich natuurlijk diverse vragen die dienen beantwoord te worden qua organisatie, financieel, lokalisatie... Momenteel bevinden mijn opzoekingen zich nog in een beginfase, maar er is een duidelijke nood binnen de groep 10 tot 14- jarigen. Diepgaander onderzoek kan aantonen of dit idee haalbaar is, maar hiervoor is de steun nodig van een organisatie. In het kader van mijn bachelorproef is dit niet mogelijk, maar het trekt me sterk aan om op zoek te gaan naar wat er echt speelt bij tieners en hen een eigen plek te geven. Alles evolueert zo snel, kennen we de echte noden wel van hedendaagse tieners?

Een nieuwe trend is om proefprojecten op te zetten in de vorm van pop-up-shops. De wetgeving in verband met kinderopvang kan dit bemoeilijken, maar het idee voor een pop-up tienerhuis speelt wel bij me. Het zou alvast de aandacht van het beleid kunnen trekken en de nood van tieners aantonen.

Alle feedback is welkom!

carine.weerelds@student.odisee.be

Carine Weerelds, 3dejaarsstudente Gezinswetenschappen.